

IT jako „lék“

konference Internet a technologie 13.2
30. listopadu 2013

Lenka Krejčová

lenka.krejцова@ff.cuni.cz

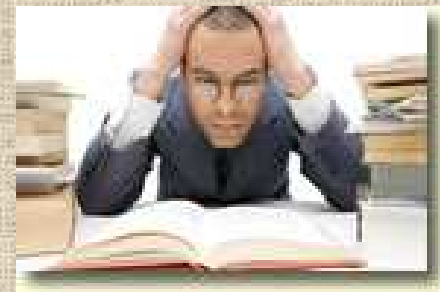
Definice dyslexie

- ✓ *„Dyslexie je charakterizována obtížemi v přesném anebo plynulém rozpoznávání slov, špatným hláskováním a zhoršenou rozlišovací schopností. Tyto obtíže jsou většinou důsledkem deficitu fonologické komponenty jazyka, které nejsou často očekávané ve vztahu k dalším kognitivním schopnostem a nejsou závislé na efektivitě výuky. Sekundární důsledky mohou zahrnovat problémy ve čtení a omezenou zkušenost se čtením. Přitom taková zkušenost vede k rozšiřování slovní zásoby a obecného povědomí.“*
(The International Dyslexia Association, 2002)

Definice jedince s dyslexií

Dyslektik je ten, který se učí jinak.

Dyslexie je

- ✿ vrozená
- ✿ geneticky podmíněná
- ✿ nezávislá na rozumových schopnostech
- ✿ celoživotní zátěž
- ✿ trpí jí cca 4-5% populace (v těžké formě)
- ✿ údajně v poměru 4:1 chlapci a děvčata, ale...
- ✿ lze je zmírnit vhodnou intervencí a intenzivní péčí, v pozdějším věku se hledá především kompenzace

Využití ICT

- ♠ ve 21. století pokládáno za normu
- ♠ prostředek účinné kompenzace čtení, psaní i dalších deficitů
- ♠ dostupné stále mladším jedincům
- ♠ v dospělosti nezbytnost
- ♠ ne všichni jedinci s dyslexií vědí, jak na to ➔ důležitá je správná intervence
- ♠ ne všechny technologie jsou užitečné („dyslexia-friendly“)

Využití ICT– II.

- ♠ hlasový výstup z počítače (TTS software)
- ♠ STT software
- ♠ E-knihy
- ♠ diktafony
- ♠ vzdělávací aplikace (online / offline)
- ♠ podpora pro orientaci v čase
- ♠ podpora pro orientaci v prostoru

Využití ICT– III.

- ♠ „externí paměť“
- ♠ korekce textu
- ♠ komunikační prostředky (značné individuální odlišnosti)
- ♠ online diagnostika
- ♠ aplikace pro alternativní zpracování informací (např. myšlenkové mapy)
- ♠ úprava prostředí počítače dle potřeb jedince s dyslexií

„Dyslexia-friendly“ formát

- ✘ jednoduchá orientace v aplikaci
- ✘ přiměřené množství informací na stránce (spíše méně)
- ✘ využití TTS
- ✘ opora v symbolech, znacích, grafickém zpracování – minimum souvislého textu jako jediného zdroje informací

„Dyslexia-friendly“ formát

× možnost volby barevného pozadí

- ↪ 29,17 % bílá
- ↪ 21,44 % krémová
- ↪ 19,25 % modrá
- ↪ 7,9 % zelená
- ↪ 7,74 % černá
- ↪ 5,77 % bez preference
- ↪ 4,42 % jiná barva
- ↪ 4,32 % šedá

× typografie – volba velikosti písma, typu písma, širší řádkování, úprava textu pro větší přehlednost (eliminace souvislého textu)

- ↪ 51,75 % Arial
- ↪ 26,53 % Times Roman
- ↪ 15,08 % jiný font
- ↪ 6,63 % bez preference

Tipy

- ↳ <http://www.wdnf.info/profiler/profiler.cz>
- ↳ <http://www.technodys.blogspot.com>
- ↳ <http://www.dyslexia.com/library/webdesign.htm>
- ↳ <http://www.wdnf.info/colours/en/>